

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRSSENCA (23)

FITXES o JETONS (4) EL PA DE SANT ANTONI. LA COOP. DE SANT JOSEP

EL PA de SANT ANTONI.

El "pa de Sant Antoni" era una organització catòlica local que costejava aquest aliment bàsic a la gent amb dificultats, per malaltia o pobresa. La institució lliurava els jetons als necessitats, els quals compraven el pa a les fleques contra lliurament dels jetons. Les fleques recuperaven de la institució el valor del pa venut en retornar-li les fitxes.

El "pa de St. Antoni" es va establir el 1904 en la Parròquia del St. Esperit. Els seus fundadors foren, Joan Salas, Josep Marcet Poal (germà de l'Abat Marcet), Esteve Humet i Miquel Marcet. Posteriorment i durant molts anys l'ànima de la institució fou en Simeó Garcia, notori salista i regidor de la ciutat durant gairebé tot el període de la Dictadura d'en Primo de Rivera. El "pa de St. Antoni" conegut també com el "pa dels pobres" es finançava de les almoines que els feligresos dipositaven a una bústia de l'Església del St. Esperit, destinada, ex-profés a aquest fi i perdurà fins la dècada dels seixanta, si bé ja poc després de la guerra va deixar d'utilitzar-se el jetó com a mitja de pagament.

Van fer-se dos jetons diferents amb llautó de diàmetre 25 i 26 mm., per 1 Kg. i per 6 lliures de pa respectivament. Els descrivim:

1) Anvers: Sant Antoni de costat amb el nen Jesús en braços. Lleg. SAN ANTONIO ORA PRO NOBIS. Revers: PAN DE S. ANTONIO UN KILO. AGRADDECED A S. ANTONIO ESTA LIMOSNA. Raresa (E).

2) Anvers. St Antoni de front amb un lliuri a una mà i el nen Jesús a l'altra ma. Lleg. S. ANTONI ORA PRO NOBIS. Revers: PAN DE S. ANTONIO SEIS LIBRAS AGRADDECED A S. ANTONIO ESTA LIMOSNA Y ROGAD POR VUESTROS BIENHECHORES. Raresa (RR).

LA "COOPERATIVA DE S. JOSEPH"

La Juventut Catòlica, entitat que el 1911 canvià el nom per l'actual de Centre Social Catòlic, va crear l'agost del 1903 la "Cooperativa de Sant Joseph per lo socors é instrucció del obrer". La Cooperativa va tenir el mateix estatge que la Juventut Catòlica (Font Vella, 40). Es composava de socis protectors i d'obriers i havia de dedicar els guanys que obtingués a subvencionar institucions que tendessin al socor i instrucció de l'obrer.

Els socis protectors renunciaven als rendiments en favor d'aquest objectiu. El president de la Cooperativa fou en Josep Tobella i Pi de la Serra "(a) Josepet de Can Montilior", personatge catòlic-conservador, regidor de l'Ajuntament durant molts anys, força conegut en totes les activitats benèfico-socials de la ciutat.

Sembla però que el projecte no reeixí, ja que al poc temps de ser creada la Cooperativa desaparegué.

La Cooperativa de St. Josep va fer encunyar un jetó, segurament amb finalitat publicitària. El jetó té un diàmetre de 23 mm. i es va fabricar en dos metalls diferents: llautó (3)(RR) i aram (4)(R). Descriuim-lo:

Anvers: Entre flors, espigues i ornaments diversos l'escut de la ciutat i a sobre el Sagrat Cor envoltat de "UNS PER ALTRES Y DEU PER TOTS". Sota l'escut un cercle, en la meitat inferior del qual i en 4 línies: COOPERATIVA DE CONSUMS DE S. JOSEPH PER LO-SOCORS É INSTRUCCIO DEL OBRER.

Revers: COOPERATIVA DE S. JOSEPH PER LO SOCORS É INSTRUCCIO DEL OBRER.

Rafael Comas

Referències bibliogràfiques "Les monedes de les Cooperatives Catalanes". Antoni Lòpez i Lluch. 1) núm.160; 2) Inèdita; 3) Inèdita 4) núm. 140.